

rammer andre Steder. Jeg vil dog ikke vælge Eksempler som dem, det ærede Medlem fra Kerteminde (Eduard Larsen) anførte, thi de var efter min Mening ikke rigtige. Det ærede Medlem glemte, at Eleven er sjælelig indstillet paa een Art Virksomhed og derfor ikke med det samme kan springe over i en anden (Afbrydelse). De skal kunne det. Ja, det vilde være akkurat lige saa heldigt for dem at kunne gøre det som for en Rigsdagsmand at have den Evne altid at kunne gøre en træffende Bemærkning i en Fart; men det er jo ikke alle, der kan det. Naar en Elev har Geografi, ved jeg af daglig Erfaring, at hvis han skal regne selv et elementært Regnestykke, maa han have en vis Tid til at indrette sig paa den Art Virksomhed, ellers gaar det ikke. Og det gælder ikke blot, naar en Elev kommer fra en Folkeskole, det gælder sandeligt ogsaa for Mellemskolen, at hvis man i et Fag kræver et Arbejde, som vedkommende ellers er vant til at gøre i et andet Fag, glipper det for ham, hvis han ikke faar Tid til at sunde sig. Derfor vil jeg tage Eksempler af en anden Art. Jeg vil holde mig indenfor det samme Fags Ramme.

En Elev, et stort Pigebarn paa 15 Aar, blev ved Eksamen spurgt om, hvor mange Led der er i et Menneskes Fingre. Nu er jeg Kætter, jeg mener ikke, det gør saa forfærdelig meget, at hun ikke vidste det. Men det graverende var, at denne store Pige ikke holdt Haanden op for Øjnene og talte Leddene paa sine Fingre. Og det endnu mere graverende var, at Lærerinden sad ved Siden af og ikke sagde: Du har to Hænder, og jeg har to Hænder, kan Du ikke finde paa at se efter, hvor mange Led der er i Fingrene? Det er et lille Eksempel paa Skævheden i vor Opdragelse. En anden Gang kom jeg ud som Censor i Naturhistorie ved en Skole. Jeg har senere, fordi jeg havde Forbindelser med Skolen, faaet at vide, at jeg af Elever havde faaet det Skudsmaal, at jeg var en mild Censor med Karaktererne, men de havde alle været i en Rædsel, fordi de skulde forklare ved Hjælp af Genstandene i den naturhistoriske Samling og ikke blot komme frem med, hvad de havde lært udenad som Lektie. Jeg fandt i denne naturhistoriske Samling tre Glas med Hugorme, en i hvert Glas. Da jeg kom med det første Glas, sagde Eleven noget, jeg ikke noterede mig. Saa kom jeg med det næste Glas med en Hugorm, og saa sagde han Snog. Og jeg hentede det tredje Glas, atter med en Hugorm, og saa sagde

han Staalorm. Hvorfor? Jo, fordi han troede, at nu kom han op i Hugormen, Snogen og Staalormen, og saa kom det Skarns Menneske med de tre Dyr efter hinanden. Da han havde sagt denne Fejl, sagde Mennesket bogstavelig talt ikke et eneste Ord, skønt han havde Dyrene staaende foran sig; han var fuldkommen blank. Se, han er slet undervist.

Et andet Eksempel: En ung Pige blev eksamineret i Rosen, hun havde en Gren med Blomster og Hyben paa og analyserede den. Hun kunde alt indtil Fuldkommenhed; der var ikke en Ting, der var forkert. Da hun saa var færdig, sagde jeg til hende: Sig mig nu en Gang, Frøken, hvorfor siger De, at dette er et Hyben, jeg synes, det ligner et Bær. Og saa viste det sig, at hun ingen Verdens Ting kunde; hun var fuldstændig blottet for Evnen til at paavise, at det, som kaldes et Hyben, ikke er et Bær, og havde ikke Gnist af Anelse om, hvoraf man kunde se, at det ikke var et Bær, men noget ganske andet. Et andet lignende Eksempel vil vise, at Fejlen i saadanne Tilfælde i Virkeligheden ikke ligger hos Eleven, men hos Læreren. En Elev blev eksamineret i en Bøgegren, paa hvilken der sad Bog, og blev saa spurgt om, hvad det var for noget. Eleven kunde Lektien fortrinligt — og jeg vil her indskyde, at det er paa denne Maade, de fleste Mennesker kan Lektien uden at kunne noget —, der var atter ingen Fejl. Men saa siger jeg til sidst: Ja men, naar det bliver modent, saa gaar det i Stykker, og de to Trekanter falder ud, hvorfor kalder De det saa ikke en Kapsel? Atter viste det sig, at Eleven var fuldstændig blank, og da vi saa skulde censurere, sagde Læreren, som for Resten havde været flink, til mig: Sig mig en Gang, Hr. Rasmussen, for jeg har selv saa lidt tænkt paa det, hvor kan det være man kalder det to Nodder i Stedet for en Kapsel? Se, nu er vi paa Seminariet. Han havde altsaa selv paa Seminariet lært, at Bøgens Frugt er to trekantede Nodder i en Skaal, men man havde ikke vist ham hvorledes man med største Lethed kan se at det er saadan.

Det var nogle faa Eksempler — jeg kunde nævne i Hundredvis — fra Naturhistorien. Jeg skal nu tillade mig at vise det høje Ting, hvorledes man ogsaa i et andet Fag, som jeg har sagligt Kendskab til, mange Steder underviser meget slet. Jeg var et Sted ude som Censor i Geografi. Det gjaldt Danmarks Geografi, og ved den Eksamination, der præsteredes, blev By